

WERKING VAN DE DIABETES LIGA

***Christine Vander Sype
Medewerker Diabetes Infolijn***

WIE ZIJN WE

Bouwen op 75 jaar ervaring

- *Missie: ‘Samen voor een zorgeloos leven met diabetes’*
- *Vereniging van mensen met diabetes en professionelen*
- *20.000 leden, +/- 500 vrijwilligers*
- *Werking gericht op leden, maar ook maatschappelijke rol*

RESULTATEN LEDENBEVRAGING 2017

Respondenten

- **2297** respondenten (2007 einde bereikt)
- 61% mannen
- Leeftijd: 12% < 45 j, 44% 45-64 j, 44% 65 j of ouder
- Link met diabetes: 91% zelf diabetes (waarvan 38% type 1)
- Diabetesduur: 18% < 5 j, 24% 5-10 j, 59% > 10 j
- Zorgsysteem: 65% conventie, 22% ZTJ
- Lidmaatschapsduur: 33% < 5 j, 21% 5-10 j, 42% > 10 j

Verbeterpunten diabeteszorg

- *Betere tools*
 - *Betere meettoestellen (prikvrij): > 80%*
 - *Betere insuline/medicatie: > 70%*
- *Betere omkadering*
 - *Communicatie en samenwerking: > 60%*
 - *Psychologische ondersteuning: 50%*
 - *Leden < 5 j diabetesduur: **70% vraagt aandacht voor informatie en begeleiding na diagnose***

Zorgconsumptie

Begeleiding door een diabeteseducator	
Volwassen type 1 DM (n=755)	73%
Volwassen type 2 DM (n=498)	65%
Zorgtraject diabetes type 2 (n=461)	59%
Voortraject diabetes/ diabetespas (n=277)	5%

Podologisch advies	
Volwassen type 1 DM (n=755)	26%
Volwassen type 2 DM (n=498)	42%
Zorgtraject diabetes type 2 (n=461)	33%
Voortraject diabetes/ diabetespas (n=277)	12%

Persoonlijk voedingsadvies door diëtist	
Volwassen type 1 DM (n=755)	44%
Volwassen type 2 DM (n=498)	52%
Zorgtraject diabetes type 2 (n=461)	37%
Voortraject diabetes/ diabetespas (n=277)	18%

Ervaringsuitwisseling

- *55% van type 1 en 52% van type 2 vindt ervaringsuitwisseling belangrijk*
- *Belangrijkste thema's: voeding, praktische aspecten van de behandeling, reizen.*
- *Online iets minder belangrijk (heel specifiek en leeftijdsgebonden)*
- *Vraag naar 1 op 1 contact*

Wat moet de Diabetes Liga doen?

- *In grote lijnen: belangrijkste pijlers behouden (Diabetes Info, Diabetes Infolijn, verkoop materiaal)*
- *Opvallend: leden met type 2 diabetes vinden aandacht voor preventie heel belangrijk*
- *Beter rol uitspelen naar opvang en begeleiding na diagnose*
- *Aandacht voor brede sensibilisatie*
- *Aandacht voor onderzoek!*

VISIE

De persoon met diabetes, met zijn of haar noden en zorgen, staat voor de Diabetes Liga absoluut centraal

- *Open huis*
- *Referentie en kwaliteitslabel*
- *Samenwerking*

Maatschappelijk
betrokken

Preventie
Loop ik ook
risico?

Open
huis

Informatie

Beste zorg

Ervarings-
uitwisseling

Zorgeloos leven met diabetes

Blijvende ondersteuning, een leven lang

Ik wil
zwanger
worden,
kan dat?

Nemen ze
mijn spuiten af
als ik naar
het rusthuis
moet?

Mijn dochter
gaat op kot.
Wat als er
iets gebeurt?

Hoe vertel ik
mijn nieuwe baas
dat ik diabetes
heb?

Mijn partner
heeft diabetes.
Hoe kan ik
helpen?

Ik heb
diabetes,
wat nu?

diabetes liga

WAT WILLEN WE REALISEREN?

- ***1. Meer maatschappelijke bewustwording creëren rond diabetes***
- ***2. Stimuleren van diabetespreventie***
- ***3. Streven naar de best mogelijke zorg***
- ***4. Actief ondersteunen van mensen met diabetes en hun omgeving***
 - *Informatie!*
 - *Materiaalaanbod*
 - *Ervaringsuitwisseling*

PREVENTIE EN VROEGDIAGNOSE

- *Beheersovereenkomst diabetespreventie Vlaamse overheid*
- *HALT2Diabetes*
- *Zoet Zwanger*

Type 2 Diabetes voorkomen gezonde leefstijl

Een gezonde
levensstijl helpt
Type 2 Diabetes
voor meer
dan de helft
te voorkomen.

risicofactor Type 2 Diabetes

Risico op
Type 2 Diabetes
stijgt
met 50%.

Jaarlijkse
controle bij
huisarts
is belangrijk.

www.zoetzwanger.be

(voorgeschiedenis)
**zwangerschaps-
diabetes**

**gezond
gewicht**

**gezonde
voeding**

**lichaamsbeweging
beperk sedentair gedrag**

**niet
roken**

HALT2Diabetes

- *Vroegtijdige opsporing verhoogd risico op type 2 diabetes & hart- en vaatziekten en leefstijlbegeleiding*
- *2014-2016: pilootproject in regio Gent en regio Haspengouw*
- *2-staps screening met gebruik FINDRISC is haalbaar!*
- *Opdracht Vlaamse overheid voor stapsgewijze uitrol vanaf 2018*
- *Regio's HALT2Diabetes 2018: Mechelen, Zuid-West-Vlaanderen*
- *Toekomst: Vlaams bevolkingsonderzoek diabetes*

Zoet Zwanger

- *Initiatief van de Diabetes Liga vzw, gesteund door de Vlaamse Overheid, **huidige projectfase tot eind 2018.***
- **Doelstelling:** *het bevorderen van de postnatale opvolging bij vrouwen die zwangerschapsdiabetes hebben gehad, gezien hun sterk verhoogd risico om verder te evolueren naar type 2 diabetes.*
- *Hoe?*
 - *Sensibilisatiecampagne*
 - *Registratiesysteem*

STREVEN NAAR BESTE ZORG

- *Continue verbetering van de zorg*
- *Toegang tot zelfzorg – materiaalverkoop*
- *Bepaleiten relevante thema's bij beleid*
- *Vertegenwoordiging/samenwerking in diverse structuren*
 - *Observatorium Chronische Ziekten*
 - *Vlaams Patiëntenplatform*
 - *Akkoordraad RIZIV*

ROL BIJ TOEGANG TOT GEZONDHEIDSZORG

Diabetes Liga tov persoon met diabetes:

- *Dienstverlening aan voordelige prijzen*
- *Informatie over financiële voorzieningen*

Diabetes Liga tov overheid:

- *Advies geven*
- *Mee beslissen*

Tijdschriften - Nieuwsbrieven

- **Diabetes Info 2017: 6 edities, ±132.000 ex.**
- **Vlaams Tijdschrift voor Diabetologie 2016: 2 edities, ±4.500 ex.**
- **Nieuwsbrieven:**
 - E-Nieuwsbrief leden: 12 edities (+/- 8.500)
 - E-Nieuwsbrief voor Professionelen: 11 edities (+/- 250 artsen & +/- 1.200 naar paramedici)
 - E-dialogoog voor vrijwilligers: 12 edities (+/- 500)

Website - Sociale Media

Diabetes Liga vzw

Pagina Meldingen Statistieken Publicatietools Instellingen Help

DIABETES LIGA
75 JAAR
Vier mee!
 ANTWERP ELISABETH CENTER
 7 Oktober 2017

Diabetes Liga vzw
@diabetesligavzw

Startpagina Info

Recensies Berichten

Notities Evenementen

Foto's Video's Community

Promoten

Promoties beheren

Vind ik leuk Volgen Delen

Doneren

Schrijf iets...

Een foto of video delen Adverteren voor je bedrijf Een livevideo starten Bellen inschakelen

Non-profitorganisatie in Gent
4.4 ★★★★★

991 vind-ik-leuks +12 deze week
Christine Vander Sype en 3 andere vrienden

1.060 volgers

Chat (1)

Diabetes Infolijn in 2016*

- infolijn@diabetes.be of 0800/96.333 (ma-vrij 9-15u, niet dinsdagvm)
- 3 523 contacten met 4.006 vragen
- 65 % van de contacten gebeuren telefonisch (=)
- 44% heeft diabetes, waarvan 64% type 2
- 72% van de bellers zijn leden
- 57% belt voor zichzelf, 9% belt voor een familielid, 21,5% is professioneel beller en 3 % is student

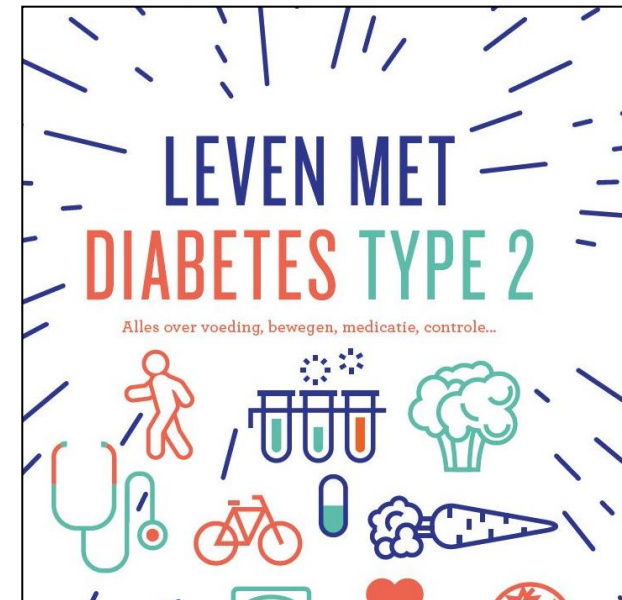
Diverse publicaties

- *Folders / Brochures /... (samenwerking)*
- *Kookboeken*
- *Dagboekje (2017, herdruk 40.000 ex.)...*
- *Brochure 'Diabetes type 2, Wat nu?'*
- *'Mijn diabetes behandelen met FGM'*
- *Brochure 'Mijn kind heeft diabetes, wat nu?'*
- *Flyer 'Draag zorg voor je voeten'*
- *ID-kaartje (herdruk 2017)*
- *'100 vragen aan de Diabetes Infolijn'*
- ...

NIEUW! **‘LEVEN MET DIABETES TYPE 2’**

- *In samenwerking met uitgeverij Borgerhoff & Lamberigts*
- *Nagelezen door **experten** op terrein*
 - *Endocrinologen, diëtisten, Vlaams Instituut Gezond Leven*
- ***Doelgroep:** personen met recente diagnose diabetes type 2*
- *Naast wetenschappelijke en medische informatie ook getuigenissen en praktische tips voor een succesvolle dagelijkse zorg*

BOEKHANDEL: € 22.99

LEDEN DIABETES LIGA: € 15.99

Start2Diabetes

Een initiatief van de Diabetes Liga vzw

Nieuw vanaf 2018

- Ben je woonachtig in Gent of een deelgemeente?
- Heb je nog niet zo lang geleden de diagnose diabetes type 2 gekregen?
- We helpen je tijdens een persoonlijk gesprek op weg en bieden een antwoord op jouw vragen.

DIABETES TYPE 2, WAT NU ?

HOE VERLOOPT HET VERDER ?

WAT HEB JE NODIG ?

WAAR EN BIJ WIE KAN JE TERECHT ?

WAT KAN DE DIABETES LIGA VOOR JOU DOEN ?

WAAR HEB JE RECHT OP ?

WAT WORDT VAN JOU VERWACHT ?

WELKE ADMINISTRatieve STAPPEN ZIJN ER ?

diabetes liga

- *Initiatief Diabetes Liga*
- *Personen met recent gediagnosticeerde diabetes type 2*
- *GRATIS begeleidingsgesprek met medewerker van 1 uur*
- *Doel = mensen op weg zetten, praktisch stappenplan geven*

Aanbod voor zorgverleners

- *Terugkomdag diabeteseducatoren*
- *Avondsymposium diabetologie*
- *Publicaties (bv. voedingsprotocol, wordt momenteel ge-updatet)*
- *Vlaams Tijdschrift voor Diabetologie*
- *E-learning modules*
- *...*

E-LEARNING DIABETISCHE VOET

- *Interactieve online cursus*
- *Topic: Diabetische voet*
- *Doelgroep: diabeteseducatoren, referentieverpleegkundigen wondzorg, en diabetes, werkzaam in eerste lijn.*
- *Wordt ge-update: terug beschikbaar vanaf april 2018*
- *Meer info op www.diabetes.be/elearningvoet*

Voetproblemen komen frequent voor bij diabetes en kunnen de levenskwaliteit van de persoon met diabetes en zijn omgeving ernstig aantasten. Van de personen met type 2 diabetes ontwikkelt 25% ook voetproblemen. Elke 30 seconden wordt er in de wereld een been geamputeerd ten gevolge van diabetes. Een adequate aanpak van een diabetische voetwonde, hoe banaal het soms op het eerste gezicht ook lijkt, is dan ook essentieel. We weten immers dat 30% van alle amputaties op die manier vermeden kan worden.

Als zorgverlener actief in de eerste lijn kan je een belangrijke rol spelen in de preventie en vroegtijdige opsporing van diabetische voetwonden. Via de online e-learning module "Diabetische Voet" biedt de Diabetes Liga je de kans om je op een efficiënte en aangename manier bij te scholen over dit onderwerp.

DOELGROEP

- Diabeteseducatoren, werkzaam in 1ste lijn
- Referentieverpleegkundigen diabetes, werkzaam in 1ste lijn
- Referentieverpleegkundigen wondzorg, werkzaam in 1ste lijn

DUUR

De totale doorlooptijd van de module bedraagt circa 90 minuten.

KOSTPRIJS

Leden Diabetes Liga vzw: €10
Niet-leden: €20

ATTIEST

Op het einde van de module is een attest verkrijgbaar.

MEER INFORMATIE

Surf naar www.diabetes.be/elearningvoet
Of neem contact op met de Diabetes Liga vzw via 09 220 05 20 of stuur een e-mail naar elearning@diabetes.be.

INTERESSE?

Inschrijven is mogelijk via www.diabetes.be/elearningvoet.

Diabetes Liga vzw, een helpende hand voor wie met diabetes wordt geconfronteerd.

*Interesse in een lidmaatschap?
Bekijk zeker onze ledenvoorwaarden op www.diabetes.be*

E-LEARNING PREVENTIE VAN T2DM

- *Interactieve online cursus*
- *Topic: Preventie van type 2 diabetes*
- *Doelgroep: diëtisten(-educatoren), werkzaam in eerste lijn.*
- *Wordt ge-update: terug beschikbaar vanaf april 2018*
- *Meer info op www.diabetes.be/elearningvoet*

Momenteel heeft 1 op 12 van de volwassen Belgen diabetes en dit zal verder oplopen tot 1 op 10 tegen 2030. Daarnaast bevindt zich nog eens 6,5% van de volwassen bevolking in de 'grijze zone' (prediabetes) en is er een grote groep van mensen met duidelijke risicofactoren om op termijn type 2 diabetes te ontwikkelen. Het hoeft echter niet zo ver te komen! Type 2 diabetes kan voor meer dan de helft voorkomen of uitgesteld worden door een gezonde leefstijl.

Als diëtist(e) actief in de eerste lijn kan je een belangrijke rol spelen in de preventie van type 2 diabetes: personen met een verhoogd diabetesrisico sensibiliseren en ondersteunen om de nodige preventieve stappen te nemen. Via deze online e-learningmodule biedt de Diabetes Liga je de kans om je op een efficiënte en aangename manier bij te scholen over dit onderwerp.

DOELGROEP

Diëtisten, werkzaam in de 1st lijn.

DUUR

De totale doorlooptijd van de module bedraagt circa 90 min.

KOSTPRIJS

Leden Diabetes Liga: 10€

Leden Vlaamse Beroepsvereniging voor

Voedingsdeskundigen en Diëtisten: 15€

Niet-leden: 20 €

ATTEST

Op het einde van de module is een attest verkrijgbaar.

MEER INFORMATIE

Surf naar www.diabetes.be/elearningpreventie of neem contact op met de Diabetes Liga vzw via 09 220 05 20 of via elearning@diabetes.be

INTERESSE?

Inschrijven is mogelijk via www.diabetes.be/elearningpreventie

Met de steun van

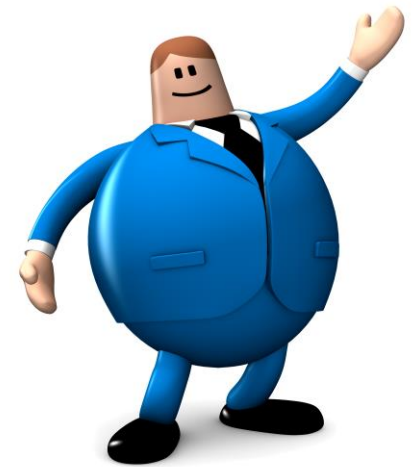
Vlaanderen
is zorg

diabetes liga
www.diabetes.be
0800 96 333

Interesse in lidmaatschap?
Bekijk zeker onze ledenvoelden
op www.diabetes.be

NIEUWE WEBSHOP

- *Betere service*
- *Snelle levering*
- *Online betaling*
- *Thuislevering of afhaalpunt*
- *Uitgebreid aanbod interessante producten*
- *Ledenvoordeel*
- *Lancering 1 april 2018*

ERVARINGSUITWISSELING

Lokale werking:

- 25 afdelingen verspreid over Vlaanderen, 500 mensen in totaal
- Gevarieerd aanbod activiteiten
- Contactpunt voor (potentiële) leden

Maar ook:

- Doelgroepenwerking (Jong & Diabeet, Diakids)
- Vakanties en kampen

CLIMBING FOR LIFE DIABETES 2018

- **Beweevenement in teken van diabetes (6e editie) i.s.m. Golazo Sports en Energy Lab (fietsen – lopen – wandelen)**
- **Vogezen (Gérardmer), 6-8 september 2018**
- *Team van 12 personen met (risico op) diabetes neemt deel onder begeleiding = **ambassadeurs***
- **Doel:**
 - *Diabetes en Diabetes Liga onder aandacht brengen*
 - *Beweging / gezonde leefstijl promoten*
 - *Fondsen werven voor Diabetes Liga via o.a. steun.diabetes.be*

LID WORDEN

- *Lidmaatschap + giften = broodnodig om doelstellingen te realiseren*
- *Lidmaatschap: 30 euro/jaar voor personen met diabetes*
- *Professioneel lidmaatschap: 40 euro/jaar*
- *Lid worden kan eenvoudig via de website www.diabetes.be of door contact te nemen met het secretariaat 09/220 05 20*

PROFESSIONEEL LIDMAATSCHAP

- *Professioneel lidmaatschap: 40 euro/jaar*

Zowel Diabetes Info (6/jaar) als Vlaams Tijdschrift voor diabetologie (2/jaar)

Toegang tot specifieke informatie op de website

Ledenprijs voor boeken

Specifieke informatie opvragen via Diabetes Infolijn 0800/96 333

MEER INFO?

WWW.DIABETES.BE

infolijn @diabetes.be

0800/96 333

diabetes **liga**
www.diabetes.be
0800 96 333

DIABETES EN SOCIALE ASPECTEN

Sociale aspecten van diabetes

- *Toegang tot de gezondheidszorg*
- *Rijbewijs*
- *Verzekeringen*
- *Sollicitatie, werk*
- *Financiële tussenkomsten*
- *Diabeteszorg op school?*
- *Diabetesmateriaal tijdens vliegtuigreis*

Toegang tot gezondheidszorg: rol van Diabetes Liga

Diabetes Liga tov persoon met diabetes:

- *Dienstverlening aan voordelige prijzen*
- *Informatie over financiële voorzieningen*

Diabetes Liga tov overheid:

- *Advies geven*
- *Mee beslissen*

Sociale aspecten

- *Toegang tot de gezondheidszorg: diabetesconventie, zorgtraject en voortraject*
- *Rijbewijs*
- *Verzekeringen*
- *Sollicitatie, werk*
- *Financiële tussenkomsten*
- *Diabeteszorg op school?*

Generiek zorgmodel voor alle patiënten met type 2 diabetes (pré-zorgtraject, voortraject)

- *Aanvraag huisarts, pt geen bevestiging, jaarlijks opnieuw afgesloten*
- *Voor alle patiënten met diabetes type 2, vanaf de diagnose tot het zorgtraject diabetes type 2 of de diabetesconventie.*
- *Voordeel: gedeeltelijke terugbetaling diëtist (2 keer per jaar 30 min. op basis van voorschrift arts) + gedeeltelijke terugbetaling podoloog (2 keer per jaar 45 min, op basis van voorschrift arts + bij verhoogd voetrisico)*
- *Naar de toekomst: uitgebreidere educatiemogelijkheden voor een specifieke risicogroep (o.a. BMI en CV-risico)*

Zorgtraject diabetes type 2

VOORWAARDEN

- *Diabetes type 2 hebben*
- *1 tot 2 inspuitingen insuline of incretinemimetica nodig hebben*
- *De behandeling tabletten is onvoldoende, een insulinebehandeling wordt overwogen*
- *Globaal medisch dossier (GMD) hebben bij behandelend arts*
- *Per jaar, volgend op de goedkeuring, twee contacten bij huisarts en één contact bij specialist hebben*

Zorgtraject diabetes type 2

VOORDELEN

- *Individueel zorgplan*
- *Volledige terugbetaling van diabeteseducatie door een erkende educator*
- *Gedeeltelijk gratis zelfzorgmateriaal (150 strips en 100 lancetten per 6 maanden)*
- *Glucometer om de 3 jaar*

Zorgtraject diabetes type 2

VOORDELEN

- *Keuze van glucometer wordt bepaald door educator in overleg met de patiënt*
- *Volledige terugbetaling van de consultaties bij de huisarts en diabetesspecialist (officiëel tarief)*
- *Tegemoetkomingen voor dieetadvies en podologisch advies (bij verhoogd voetrisico)*

Diabetesconventie

*Revalidatieovereenkomst inzake zelfregulatie
van diabetes-mellitus-patiënten:*

- *Kinderconventie*
- *Volwassenconventie*
- *Voetconventie*
- *Pompconventie*
- *Sensorconventie*

Diabetesconventie

- *In een ziekenhuis, tweede lijn*
- *Opvolging door diabetesteam (endocrinoloog, verpleegkundige en diëtist met bijkomende opleiding van diabeteseducator, psycholoog)*
- *Zelfcontrole materiaal wordt door het ziekenhuis verstrekt*
- *Educatie in ziekenhuis (diëtist en verpleegkundige)*

Diabetesconventie: voorwaarden voor opname

- *Minimum 3 injecties/ dag (er zijn enkele uitzonderingen)*
- *Uitvoeren verplicht aantal metingen*
- *Min. 1 x per jaar endocrinoloog consulteren*
- *Jaarlijkse onderzoeken ondergaan (oogfundus, nierfunctie, perifere neuropathie, voetonderzoek)*
- *In het bezit zijn van een GMD (Globaal Medisch Dossier) bij de huisarts*

Diabetesconventie: voordelen

- *Gratis diabeteseducatie in het ziekenhuis (minimum 1 x per jaar bij diabetesverpleegkundige en 1 x per jaar bij diëtist)*
- *Tegemoetkoming consultaties podoloog bij een verhoogd voetrisico (2 x 45 min/jaar)*
- *Gratis begeleiding door psycholoog zo nodig*
- *Gratis zelfzorgmateriaal (zie artikel), geen insulienaaldjes*
- *Pompgebruikers hebben gratis recht op een gebruiksklare insulinepomp (+ de nodige batterijen) en een voldoende hoeveelheid infusiesets en het noodzakelijke fixatiemateriaal*

Diabetesconventie: zelfzorgmateriaal

- *Groep A (diabetes type 1):*
 - *een priksysteem, 30 lancetnaaldjes per maand, glucosemeter, maximaal 140 strips/maand*
 - of - sensoren en afleestoestel (FGM of specifieke CGM) en 25 strips/maand*
- *Groep B (diabetes type 2 minimum 3 insuline-injecties of 2 insuline-injecties in combinatie met incretinomimetica):*
 - *een priksysteem, 30 lancetnaaldjes per maand, bloedglucosemeter, maximaal 120 strips/maand*
 - of - sensoren en afleestoestel: eigen opleg € 75/maand*

Diabetesconventie: zelfzorgmateriaal

- *Groep C (diabetes type 2 met 2 inspuitingen + belangrijke comorbiditeit, tijdelijke opname)*
 - *25 strips (of sensoren en afleestoestel: eigen opleg € 105)*

Diabetesconventie: voordelen

- *Administratieve vereenvoudiging voor verschillende medicatie met specifieke terugbetalingsvoorwaarden (geen aanvraag bij adviserend geneesheer nodig, enkel DC of diabetesconventie op het voorschrift vermelden)*

Diabetesconventie: aanvraag

Administratieve stappen

- *Een aanvraag voor de opname in het conventiecentrum wordt via het conventiecentrum aan de mutualiteit ter goedkeuring bezorgd.
De aanvraag moet jaarlijks verlengd worden*

Toegang tot de gezondheidszorg:

- *Verplichte ziekteverzekering voor werknemers en zelfstandigen*
- *Ziekenfondsen: aanvullende verzekering*
- *Hospitalisatieverzekering*
- *GMD (globaal medisch dossier) en MAF (Maximumfactuur)*
- *...*

Sociale aspecten

- *Toegang tot de gezondheidszorg: diabetesconventie, diabetespas en zorgtraject*
- *Rijbewijs*
- *Verzekeringen*
- *Sollicitatie, werk*
- *Financiële tussenkomsten*
- *Diabeteszorg op school?*
- *Diabetesmateriaal tijdens vliegtuigreis*

Rijbewijs

ALGEMEEN

- *Rijbewijs laten aanpassen binnen 4 werkdagen, zowel bij behandeling met medicatie als bij behandeling met insuline*
- *Zowel privé-rijbewijs (groep 1) als professioneel rijbewijs (groep 2)*
- ***Altijd rijgeschiktheidsattest nodig***, ook bij behandeling met leefstijlaanpassingen en/ of bloedsuikerverlagende medicatie
- *Professioneel rijbewijs: rijbewijs groep C en D + bezoldigd of gelijkgesteld vervoer zoals taxi, ambulance, bezoldigd leerlingenvervoer, instructeurs van de rijschool*

Rijbewijs

ALGEMEEN

- *Max. geldigheid hangt af van categorie, niet van leeftijd: max. 5 jaar voor privé-rijbewijs en max. 3 jaar voor professioneel rijbewijs*
- *Aangepast rijbewijs = rijbewijs met vervaldatum*
- *Vervallen? Zelf nieuw rijgeschiktheidsattest aanvragen*
- *Autoverzekering verwittigen (kopie attest en/of recto verso kopie rijbewijs)*

Rijbewijs

ALGEMEEN

- *Aangepast rijbewijs afhalen op dienst bevolking*
- *Rijgeschiktheidsattest (vooraf enkele kopies nemen) meenemen*
- *Normaal geen pasfoto nodig*
- *Eerste aflevering: administratieve kost*
- *Hernieuwing aangepast rijbewijs: gratis*

Rijbewijs: voorwaarden rijgeschiktheid

- *Stabiele diabetes*
- *Inzicht in aandoening*
- *Risico hypoglycemie kennen en steeds snelle suiker voorhanden bij medicatie die hypo kan veroorzaken*
- *Therapietrouw*
- *Diabeteseducatie*
- *Geneeskundig toezicht*

Rijbewijs

WETTELIJKE VERPLICHTING:

- *Arts is verplicht om patiënt in te lichten*
- *Patiënt is verplicht binnen 4 dagen na het stellen van de diagnose, een aangepast rijbewijs aan te vragen*
- *Geen aangepast rijbewijs = ongeldig rijbewijs*

Rijgeschiktheid groep 1

RIJGESCHIKTHEIDSATTEST DOOR

- **Huisarts:** leefstijlaanpassingen en/of bloedsuikerverlagende medicatie (oraal/inspuitingen)
- **Endocrinoloog:** vanaf 3 insuline-inspuitingen, bij gebruik van insulinepomp, bij ernstige hypoglycemie

Rijgeschiktheid groep 2

ALGEMEEN:

- *oogonderzoek steeds nodig bij groep 2*
- *Rijgeschiktheid max. 3 jaar*

Rijgeschiktheid groep 2

RIJGESCHIKTHEIDSATTEST UITGEREIKT DOOR

***Keurend arts (medex, arbeidsgeneesheer, VDAB,...) op basis van
advies huisarts en uitslag oogonderzoek***

*bij behandeling met leefstijlaanpassingen en/of bloedsuikerverlagende
medicatie die geen hypo kan veroorzaken*

Rijgeschiktheid groep 2

RIJGESCHIKTHEIDSATTEST UITGEREIKT DOOR

Keurend arts (medex, arbeidsgeneesheer, VDAB,...) op basis van advies endocrinoloog en uitslag oogonderzoek

bij behandeling met bloedsuikerverlagende medicatie die hypo kan veroorzaken

Rijbewijs

INDIEN GEEN AANGEPAST RIJBEWIJS:

- *Vervallenverklaring tot recht op sturen*
- *Geen dekking door verzekering BA-auto*
- *Geldboetes*
- *Gevangenisstraf*

GEEN AANGEPAST RIJBEWIJS = ONGELDIG RIJBEWIJS

Rijbewijs: goed om weten

- *Laat de arts bij het invullen van het rijgeschiktheidsattest de categorieën juist overnemen*
- *Rijbewijs voor categorie A? Laat je arts ook de categorie AM, A1 en A2 aanduiden op het attest.*
- *Heb je een rijbewijs voor categorie A3? Dan dient je arts de categorie AM aan te duiden.*
- *Sinds 2017 nieuwe rijgeschiktheidsattesten: juiste attest kan je terugvinden via onze website www.diabetes.be. of website Vias*

Rijbewijs: waar informatie vinden?

Diabetes Liga

- *Flyer rijbewijs, brochure rijbewijs*
- *Artikels Diabetes Info, ook op vraag aan infolijn*
- *Website Diabetes Liga: www.diabetes.be*
- *FOD mobiliteit en vervoer (infodesk) – 02/277 31 11*
- *B.I.V.V., afdeling CARA – 02/244 15 52 – www.bivv.be*
- *Diabetes Infolijn 0800/96 333*

Sociale aspecten

- *Toegang tot de gezondheidszorg: diabetesconventie, diabetespas en zorgtraject*
- *Rijbewijs*
- *Verzekeringen*
- *Sollicitatie, werk*
- *Financiële tussenkomsten*
- *Diabeteszorg op school*
- *Diabetesmateriaal tijdens vliegtuigreis*

Verzekeringen: problemen

- *Hoge bijpremies*
- *Uitsluitingen*
- *Gebrek aan transparantie binnen de verzekeringen*

Verzekeringen: knelpunten

- *Weinig rekening gehouden met huidige behandelingsmogelijkheden en verbeterde prognose*
- *Systematische weigering voor bepaalde verzekeringen*
- *Statistieken weerspiegelen verleden*

Verzekeringen: aanbevelingen

- *Up-to-date medische vragenlijsten*
- *Objectieve risicobepaling*
- *Objectieve gegevensverzameling: opbouw statistieken*
- *Solidariteit voor hoogrisico personen*
- *Informatie over verweermogelijkheden*
- *Overleg beroepsvereniging verzekeraars, verzekeringsartsen, diabeteswereld en overheid*

Verzekeringen: BA - familiale

- *Geen invloed op premie*
- *Geen invloed op voorwaarden*

Verzekeringen: BA - motorvoertuig

Geldig rijbewijs noodzakelijk

- *Rijbewijs met vervaldatum = geldig*
- *Vervallen aangepast rijbewijs = ongeldig*

Wijziging in risico melden aan verzekering met:

- *Kopie rijgeschiktheidsattest of kopie rijbewijs (recto-verso)*
- *Ontvangstbewijs vragen of aangetekend versturen*
- *Weigering aanvaarding bijna nooit, soms wel door aantal schadegevallen*

Verzekeringen: reisbijstand

Bij ziekenfonds:

Ziektekosten (RIZIV)

EZV-kaart (Europese verzekeringskaart)

MUTAS

Tip: informeer je vooraf grondig

Verzekeringen: reisbijstand

Bij reisbijstandsmaatschappij:

- *Soms medische vragenlijst*
- *Acceptatie onzeker, onduidelijk*
- *Nuttig als aanvulling voor bagage, auto en annulatie*

Via creditcards:

- *Idem reisbijstandmaatschappij*

Verzekeringen: reisbijstand

Mensen met diabetes kunnen een reisbijstandsverzekering afsluiten

Waarbij diabetes NIET is uitgesloten bij:

- *Europ Assistance diabetes*

Verzekeringen: hospitalisatie

- *Afsluiten na diagnose? Probleem*
- *Vooraf bestaande aandoening: vaak uitsluiting*

Verzekeringen: hospitalisatie

Via ziekenfonds:

- *Voorwaarden zijn afhankelijk van ziekenfonds tot ziekenfonds bieden soms uitkomst voor chronische zieken*

Via groepsverzekering:

- *Meer kans op acceptatie*
- *Wat na einde job?*

Verzekeringen: hospitalisatie

Voortzetting op individuele basis mogelijk:

- *Niet afhankelijk van nieuwe wachttijd*
- *Geen bijpremie of beperktere dekking omwille van ziekte of handicap*
- *Twee jaar aangesloten zijn bij collectieve verzekering*

Verzekeringen: gewaarborgd inkomen

- *Vaak uitsluitingen of hoge bijpremies*
- *Navragen bij eigen bankinstelling*
- *Via makelaar*
- *Verschillende maatschappijen proberen*

Verzekeringen: hospitalisatie

- *Vanaf 2013 kunnen 65-plussers ook een hospitalisatieverzekering afsluiten bij de meeste mutualiteiten*
- *Pasgeborenen kunnen zonder medische vragenlijst of onderzoek opgenomen worden in de hospitalisatiepolis van de ouders (onder bepaalde voorwaarden)*

Verzekeringen: schuldsaldo

- *Vaak bijpremies*
- *Verschillende maatschappijen met elkaar vergelijken*
- *Enkel voorstel geloven op basis van volledig ingevulde medische vragenlijst*
- *Onder bepaalde voorwaarden geen bij premie bij
Delta Lloyd*

Schuldsaldo: wet Partyka

- *Meer transparantie binnen de verzekeringssector*
 - *Voor schuldsaldoverzekerings in kader van enige en eigen gezinswoning ook*
 - *Beroepsmogelijkheden (bij 25% bijpremie herevaluatie mogelijk via herverzekeraar, bij >75% bijpremie herevaluatie mogelijk via Opvolgingsbureau)*
 - *Solidariteitsmechanisme bij > 125% bijpremie (Compensatiekas)*
- Opgelet! Nooit meer dan 800%*

Verzekeringen algemeen

- *Een makelaar maakt het soms gemakkelijker om meerdere maatschappijen te vergelijken*
- *ZAO-verzekeringen bieden een aantal voordelen aan personen met diabetes*

Sociale aspecten

- *Toegang tot de gezondheidszorg: diabetesconventie, diabetespas en zorgtraject*
- *Rijbewijs*
- *Verzekeringen*
- *Sollicitatie, werk*
- *Financiële tussenkomsten*
- *Diabeteszorg op school?*
- *Diabetesmateriaal tijdens vliegtuigreis*

Tewerkstelling: aanbevelingen

Bij sollicitatie:

- *Diabetes niet vermelden in sollicitatiebrief of eerste gesprek*
- *Diabetes positief gebruiken als het toch ter sprake komt*

Bij tewerkstelling:

- *Directe collega inlichten*
- *Diabetes nooit verzwijgen bij medisch onderzoek*

Tewerkstelling

Begrip van de werkgever:

- *Juiste jobomschrijving*
- *Respect voor privéleven*
- *Mogelijkheden voor verzorging*
- *Mogelijkheden voor overplaatsing*

Tewerkstelling: consensus

Overheid:

- *Voorbeeldfunctie*
- *Niet relevante reglementen schrappen*
- *Anti-discriminatiewet*

Arbeidsgeneesheer:

- *Op de hoogte van moderne behandeling*
- *Overleg met werkgever en werknemer*

Tewerkstelling: concensus

Behandelend geneesheer:

- *Aanpassen behandeling*
- *Streven naar tewerkstelling*
- *Samenwerking met arbeidsgeneesheer*

Persoon met diabetes:

- *Verantwoordelijk voor eigen behandeling*
- *Eigen mogelijkheden correct inschatten*
- *Goede relatie met arbeidsgeneesheer*

Tewerkstelling: minder geschikt

- *Werken op grote hoogte (dakbedekker, kraanman, hoogspanningswerker,...)*
- *Werken in ploegen of horeca is vaak moeilijk maar mogelijk*

Tewerkstelling: sommige jobs lukken absoluut niet met type 1 diabetes

- *Beroepsmilitair*
- *Treinbestuurder*
- *Brandweerman, politieagent*
- *Piloot*
- *Sommige veiligheidsfuncties (cipier)*

Tewerkstelling

Goed informeren naar de toegankelijkheid van het werk dat iemand later wil doen vooraleer een specifieke studiekeuze wordt aangevat.

Discriminatie? Unia kan tussenkomen

Sociale aspecten

- *Toegang tot de gezondheidszorg: diabetesconventie, diabetespas en zorgtraject*
- *Rijbewijs*
- *Verzekeringen*
- *Sollicitatie, werk*
- *Financiële tussenkomsten*
- *Diabeteszorg op school?*
- *Diabetesmateriaal tijdens vliegtuigreis*

Toegang tot de gezondheidszorg: financiële tussenkomsten

- *Verhoogde kinderbijslag voor kinderen met diabetes en vergoeding reiskosten naar kinderconventie*
- *Afhankelijk van % invaliditeit, inkomens- en leeftijdsgrens*
 - *Forfaitaire toelage chronisch zieken*
 - *Vlaams Fonds voor Integratie van personen met een handicap*
 - *Tussenkomsten toegekend door provincie en/of gemeente (verminderingsskaarten, tussenkomst vakantiecampen ..)*

*Bij twijfel vraag advies aan sociale dienst van gemeente,
mutualiteit, of ziekenhuis*

Sociale aspecten

- *Toegang tot de gezondheidszorg: diabetesconventie, diabetespas en zorgtraject*
- *Rijbewijs*
- *Verzekeringen*
- *Sollicitatie, werk*
- *Financiële tussenkomsten*
- *Diabeteszorg op school?*
- *Diabetesmateriaal tijdens vliegtuigreis*

Toedienen insuline door niet-verpleegkundigen

Toedienen van insuline is een verpleegkundige handeling (KB 78).

Wet is recent gewijzigd:

- *Mantelzorger mag mits opleiding door VP en attest, insuline toedienen bij bepaalde persoon.*
- *Ouders zijn nu wettelijk beschermd, voorheen niet*
- *Leerkrachten kunnen geen mantelzorger zijn*

Toedienen insuline door niet-verpleegkundigen

- *Noodzaak om de wet te wijzigen blijft: huidige wet is vaak moeilijk werkbaar*
- *Minister De Block belooft beterschap*
- *Praktische oplossing nu voor scholen?*
 - *Thuisverpleegkundige komt naar school*
 - *Soms neemt leerkracht toch bepaalde zorg op*
 - *Overleg kinderconventie*

Bijkomende informatie

- *Toedienen insuline door niet-verpleegkundigen*
- *NVKVV heeft brochure uitgewerkt: Een mantelzorger opleiden, attest en achtergrond*

Sociale aspecten

- *Toegang tot de gezondheidszorg: diabetesconventie, diabetespas en zorgtraject*
- *Rijbewijs*
- *Verzekeringen*
- *Sollicitatie, werk*
- *Financiële tussenkomsten*
- *Diabeteszorg op school?*
- *Diabetesmateriaal tijdens vliegtuigreis* ←

Diabetesmateriaal vliegtuigreis

- *Diabetesmateriaal liefst in de handbagage*
- *Geen vloeistoffen van meer dan 100 ml. Bv. Geen blikjes cola, wel druivensuiker*
- *Vloeistoffen in afsluitbare zak, alle medicatie best met verpakking en bijsluiter*
- *Laat een security declaration door arts invullen*
- *FreeStyle Libre: specifiek attest*
- *CGM en pompen: specifieke aandachtspunten (zie artikel)*

MEER INFO?

infolijn@diabetes.be

0800/96 333